

Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

FAKTY

Dwumiesięcznik
informacyjny Nr 6/2016

UIMP

**Karol
Marcinkowski**
nasz patron

Nagrody Ministra Zdrowia

W trakcie listopadowego posiedzenia Senatu, zasłużeni pracownicy Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu otrzymali Nagrody Ministra Zdrowia. Z rąk rektora prof. dra hab. Andrzeja Tykarskiego wyróżnienia odebrali:

- **prof. dr hab. n. farm. Maria Rybczyńska** – Nagroda Ministra Zdrowia za całokształt dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego,
- **prof. dr hab. n. farm. Franciszek Główka** – Nagroda Ministra Zdrowia I stopnia za osiągnięcia organizacyjne w zakresie opracowania, wdrożenia, nowoczesnego programu nauczania studentów farmacji w języku angielskim na Uniwersytecie Medycznym im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu,
- **dr hab. n. med. Marek Pietryga prof. UM** – Indywidualna Nagroda Ministra Zdrowia za nowatorskie opracowania materiałów dydaktycznych – monografii „Ultrasonografia prenatalna twarzoczaszki i aberracji chromosomowych”.

Startuje IV edycja konkursu Lider Nauk Farmaceutycznych.

Do IV edycji konkursu zgłaszać można rozprawy doktorskie obronione w latach kalendarzowych 2015 i 2016 oraz spełniające pozostałe wymogi regulaminu, m.in. zawierające elementy aplikacyjności, dającej szansę na wdrożenie w przyszłości ich wyników do procesu pozyskiwania nowych leków lub nowych ich form. Autor pracy doktorskiej musi być magistrem nauk farmaceutycznych. Nominowane rozprawy ocenia Komisja Konkursowa, działająca od pierwszej edycji niezmiennie pod przewodnictwem prof. Janusza Pluty, prezesa Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego. W jej skład wchodzi uznani dydaktycy wywodzący się z ośrodków akademickich na terenie całego kraju: prof. Elżbieta Mikiciuk-Olasik (UM Łódź), prof. Andrzej Członkowski (Warszawski UM), prof. Edmund Grześkowiak (UM Poznań) i prof. Jerzy Pałka (UM Białystok) oraz dr Renata Pawlak-Morka, przedstawiciel partnera wyłącznego konkursu – firmy Gedeon Richter.

W ocenie członków Komisji, z perspektywy trzech edycji można mówić o systematycznym wzroście poziomu prac nominowanych do konkursu. Wybór tych najlepszych stanowi wyzwanie, a zdarza się, że decydują niuanse. Jak będzie w IV edycji, dowiemy się 11 maja 2017 r. podczas XVI Dnia Polskiej Farmacji w Warszawie.

Fakty UMP

Dwumiesięcznik informacyjny Nr 6/2016, Rok XV, ISSN 1899-2978

Redaktor naczelna: Helena Czechowska

Współpraca: Exemplum (opracowanie komputerowe), Dominika Bazan (dział promocji), Mirosław Baryga (fotografie)

Adres redakcji: DS Aspirynka, ul. Rokietnicka 6, 60-806 Poznań, tel./fax.: 061 658 41 03, e-mail: fakty@ump.edu.pl

Wydawca: Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, ul. Fredry 10, 61-701 Poznań

Druk: Zakład Poligraficzny Moś i Łuczak, Poznań

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych i zastrzega sobie prawo do redagowania i skracania nadesłanych tekstów.

Numer zamknięto 29 grudnia 2016, nakład 800 egz.

© Copyright by Fakty UMP, UMP

Studenci – seniorom

Jak pokazują badania, niedodiagnozowanie osób starszych w zakresie tzw. wielkich zespołów geriatrycznych oraz niesprawność są ściśle ze sobą powiązane. W związku z tym dnia 10.12.2016 Pracownia Geriatrii Katedry i Kliniki Medycyny Paliatywnej Uniwersytetu Medycznego przy współpracy ze Szpitalem Klinicznym im. Przemienienia Pańskiego zorganizowała Białą Sobotę pod hasłem „Studenci-Seniorom”. Podczas tego wydarzenia seniorzy mogli wziąć udział w badaniach wykonywanych przez studentów naszego Uniwersytetu pod nadzorem nauczycieli akademickich. Oferowano cztery rodzaje badań: ocenę funkcji poznawczych pod kątem analizy zaburzeń pamięci, sprawności fizycznej dla analizy ryzyka upadków, stanu odżywiania pod kątem ryzyka niedożywienia, poprawności farmakoterapii, przegląd pobieranych leków i poradnictwo lekowe

Biała Sobota była dobrą okazją dla seniorów do skontrolowania swojego stanu zdrowia, a dla studentów do nabycia nowych umiejętności praktycznych oraz doświadczenia. Zgodnie z opiniami zarówno seniorów jak i studentów wydarzenie było niewątpliwym sukcesem dlatego organizowane będą kolejne takie spotkania.

20. Poznańskie Dni Książki nie tylko naukowej

W programie, oprócz konkursów m.in. na Najlepszą Książkę Popularnonaukową (nagroda Prezydenta Miasta Poznania) oraz o Nagrodę Stowarzyszenia Wydawców Szkół Wyższych im. księdza Edwarda Pudełki – Wydawnictwo Naukowe UMP jest laureatem obydwu tych wyróżnień – odnaleźć można było szereg imprez towarzyszących. Zainteresowani mogli uczestniczyć w panelu dyskusyjnym dotyczącym ostatnich zmian ustawy o prawach autorskich i prawach pokrewnych. Maturzyści mogli wziąć udział w wykładzie „Maturzysta w labiryncie książek i elektronicznych zasobów, czyli jak szukać wiarygodnej informacji on-line?”, w spotkaniu informacyjnym „Studiować! kompendium studenta: co, gdzie, kiedy” lub skorzystać z porad punktu doradztwa zawodowego. Z myślą o studentach na terenie targów uruchomiono punkt doradcy Akademickich Inkubatorów Przedsiębiorczości oraz umożliwiono wymianę książek w ramach kiermaszu „Książka za książkę”.

W tym roku Wydawnictwo Naukowe UMP zorganizowało promocję książki „Choroby zakaźne” pod redakcją Arlety Kowali-Piaskowskiej i Iwony Mozer-Lisewskiej. Spotkanie pt. „Jak przygotować się do egzotycznej podróży?” poprowadziła lekarka i wolontariuszka, uczestniczka misji humanitarnej w Rwandzie, Agata Kierepa, która przybliżyła m.in. problematykę związaną z wirusem Zika oraz podzieliła się wspomnieniami ze swej wyprawy, a studenci z Koła Naukowego Chorób Zakaźnych UMP przedstawili multimedialną prezentację związaną z medycyną podróży.

Wigilia farmaceutów

Kolejna piąta już Wigilia farmaceutów, która odbyła się 19 grudnia, zgromadziła liczne grono pracowników, studentów i przyjaciół Wydziału Farmaceutycznego reprezentujących firmy farmaceutyczne czy środowisko aptekarzy. Z roku na rok to świąteczne spotkanie gromadzi liczniejsze grono osób. Jest to na pewno zasługą dziekana Wydziału Farmaceutycznego profesora Lucjusza Zaprutko, który z tej okazji ujawnia swoje nowe, pozanaukowe talenty np. składając życzenia wierszem...

Zwyczaj ten okazał się zaraźliwym bowiem skłonił nawet rektora, profesora Andrzeja Tykarskiego do naśladownictwa. Atmosfera wigilijna, aczkolwiek uroczysta, wywoływała chwilami powszechną weselość. Świąteczny nastrój podkreślił występ wokalistki Haliny Zimmermann wraz z zespołem znakomitych muzyków.

Gospodarzem spotkania był dziekan, profesor Lucjusz Zaprutko

Na Wigilii farmaceuci gościli władze uczelni

Życzenia świąteczne złożył rektor, profesor Andrzej Tykarski

Halina Zimmermann wraz z zespołem

Pamiątkowa tablica

Profesor Waław Zieliński był prekursorem chirurgii dziecięcej na naszej Uczelni. Kierował Kliniką Chirurgii Dziecięcej od 1981 do 1995 roku. I jak podkreślają Jego uczniowie stworzył tę specjalizację od podstaw, będąc nauczycielem i mentorem młodych lekarzy ale i pielęgniarek, instrumentariuszek i całego personelu, który sprawował opiekę nad maleńkimi pacjentami. Doktor hab. Przemysław Mańkowski, kierownik Katedry i Kliniki Chirurgii, Traumatologii i Urologii Dziecięcej, przedstawiając sylwetkę Profesora, zwrócił uwagę na jego patriotyczną postawę podczas okupacji, przynależność do Armii Krajowej, skutkującą uwięzieniem w niemieckim obozie koncentracyjnym w Majdanku. W powojennej Polsce Waław Zieliński całym sercem oddał się swojemu lekarskiemu powołaniu, przywracając zdrowie dziesiątkom małych pacjentów.

Pamiątkowa tablica, poświęcona profesorowi Waławowi Zielińskiemu

Dr hab. Przemysław Mańkowski

Córka i syn profesora Waławowa Zielińskiego

Tytoń a zdrowie 2016

W dniach 24-25 listopada 2016 roku odbyła się w Poznaniu XVII Ogólnopolska Konferencja Naukowo-Szkoleniowa **TYTOŃ A ZDROWIE – W dobie uzależnień od tytoniu, alkoholu, narkotyków i leków.**

Uroczystego otwarcia Konferencji dokonali prof. dr hab. Ewa Florek i wiceprezydent Miasta Poznania Jędrzej Solarski. Na uroczystość przybyli m.in. członkowie władz naszej Uczelni: prorektor ds. Studenckich – prof. dr hab. Edmund Grześkowiak, kwesor – mgr Barbara Łakomiak, dziekan Wydziału Farmaceutycznego – prof. dr hab. Lucjusz Zaprutko.

Konferencja **TYTOŃ A ZDROWIE** ma charakter cykliczny i odbywa się corocznie w Poznaniu od 2000 roku i stanowi jedyne, ogólnopolskie forum poświęcone tematyce konsekwencji zdrowotnych palenia tytoniu i biernego narażenia na dym oraz współistniejących uzależnień. Problematyka dotycząca szkodliwego wpływu dymu

tytoniowego, alkoholu, narkotyków, dopalaczy i e-papierosów na zdrowie była omawiana i prezentowana w czasie sześciu Sesji tematycznych – referatowych i dwóch posterowych. Głównym celem Konferencji było stworzenie ogólnopolskiego forum do dyskusji doświadczeń naukowych i prac badawczych omawiających najważniejsze aspekty zdrowotnych następstw uzależnień, a także możliwości informowania społeczeństwa o konsekwencjach wynikających z tego nałogu.

Organizatorzy Konferencji ufundowali 3 nagrody dla młodych pracowników nauki/doktorantów/studentów za najciekawsze prace przedstawione w formie ustnej. Zdobyli je *exquo* doktorantka naszej Uczelni – lek. dent. Ewelina Goluśńska-Kardach oraz doktorant i student ze Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach.

Bardzo ważnym przesłaniem płynącym z analizy prac jest fakt, iż zostały poczynione pewne postępy w opracowywaniu określonej polityki w odpowiedzi na problemy tytoniowe czy narkotykowe w Europie. W niektórych obszarach zdrowia publicznego ogólne tendencje są pozytywne. Zjawisko używania tytoniu i narkotyków jest problemem dynamicznym, którego oblicze stale się zmienia w zależności od populacji czy miejsca. Powstające nowe zagrożenia, m. in. dopalacze zawierające cały szereg substancji pochodzenia naturalnego i syntetycznych o silnym działaniu farmakologicznym są powodem do niepokoju i obaw dotyczących przyszłych konsekwencji dla zdrowia publicznego. Na europejskim rynku zarówno tytoniowym, jak i narkotykowym zachodzą istotne zmiany. System monitorowania wprowadzany w Europie ma niezwykle znaczenie i pozwala na identyfikowanie nowych zagrożeń w tych obszarach. Polscy badacze są wyposażeni w narzędzia, dzięki którym dają naukowe podwaliny pod kształtowanie polityki prozdrowotnej.

PROF. DR HAB. EWA FLOREK
PRZEWODNICZĄCA KOMITETU ORGANIZACYJNEGO

X Wielkopolskie Dni Hipertensjologii

C

Czy zalecenia PTNT z 2015 roku omawiające postępowanie z nadciśnieniem tętniczym i jego powikłaniami zdążyły już okrzepnąć w codziennej praktyce lekarskiej? Czy zdały swój egzamin? Co nowego wnoszą ostatnie badania naukowe – te z minionego roku? Na te i inne pytania z zakresu hipertensjologii odpowiedź przyniosły X Wielkopolskie Dni Hipertensjologii, które odbyły się w dniach 25 -26 listopada 2016 roku.

Przewodniczącym Komitetu Naukowego, był prof. Andrzej Tykarski, aktualny prezes Polskiego Towarzystwa Nadciśnienia Tętniczego (PTNT). Nadzór naukowy pełniła Katedra i Klinika Hipertensjologii, Angiologii i Chorób Wewnętrznych UM im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu. Organizatorem Konferencji tradycyjnie zostało Wydawnictwo Termedia.

W czasie dwudniowych spotkań odbyły się sesje dydaktyczne jak i problemowe oraz satelitarne.

Przewodniczącym pierwszej sesji dydaktycznej był prof. Jerzy Głuszek. Na pytanie: „jak leczyć nadciśnienie tętnicze u młodych dorosłych?” odpowiedział dr Artur Radziemski przedstawiając w swojej prezentacji zmieniający się wraz z wiekiem pacjenta profil wartości ciśnień. Wskazał także na etiologię zaburzeń ciśnienia, które wielokrotnie ma swoje podłoże w stylu życia pacjentów. Zwrócił uwagę na istotność oceny zmian narządowych oraz konieczność potwierdzenia diagnozy. U młodych pacjentów z IDH (izolowanym nadciśnieniem rozkurczowym) niezwykle zasadne jest wdrożenie farmakoterapii, należy jednak pamiętać o zaleceniach nie farmakologicznych, szczególnie u pacjentów z ISH (izolowanym nadciśnieniem skurczowym), którzy mają duże szanse na unormowanie ciśnień gdy zadbają o styl życia. Kolejnym prelegentem był dr Paweł Uruski, który zmierzył się z tematem postępowania w nadciśnieniu tętniczym u mężczyzn. Zwrócił uwagę na fakt, że pomimo iż odpowiedź hipotensyjna leków z różnych klas jest porównywalnie dobra, to jednak warto zaznaczyć, że zależ-

nie od płci efekt poza hipotensyjny może okazać się odmienny. Na przykład udowodniono, że blokery kanałów wapniowych chętniej powinny być zalecane paniom, które dzięki temu osiągną dodatkowe korzyści w postaci zmniejszenia ryzyka udaru mózgu. Natomiast leki działające na układ RAA to zdecydowanie dobra terapia dla mężczyzn. Doktor Anna Wolska-Bułach omówiła natomiast postępowanie w nadciśnieniu tętniczym u kobiet. Przypomniała nam powszechnie znany fakt ochronnego wpływu endogennych estrogenów na układ sercowo-naczyniowy oraz ich działanie hipotensyjne. Intensywna terapia nadciśnienia tętniczego jest szczególnie istotna już w okresie okołomenopauzalnym i powinna być kontynuowana do końca życia.

W pierwszej sesji satelitarnej głos zabrała prof. Krystyna Widecka. W swoim wystąpieniu przybliżyła listę leków dla seniorów – lista 75+; w świetle nadciśnienia tętniczego.

Sesja problemowa prowadzona przez dr hab. Beatę Begier-Krasińską omawiała duże badania kliniczne. Nad definicją nadciśnienia tętniczego opornego, na podstawie badania PATHWAY – 2, w prezentacji pro-kontra, dyskutowali: dr Katarzyna Kostka-Jeziorny oraz dr Łukasz Stryczyński. Nasuwają się następujące wnioski: zmiana definicji nadciśnienia opornego na nową, wprowadzająca spironolakton jako czwarty lek konieczny do rozpoznania – zapewne zmniejszyłaby liczbę hospitalizowanych chorych, obniżyłaby koszty przy jednoczesnym prawdopodobnie słusznym leczeniu, jednak za cenę braku właściwej diagnostyki nadciśnienia wtórnego pacjentów. Pamię-

tajmy jednak, że aktualne wytyczne już teraz proponują lekarzom użycie w nadciśnieniu tętniczym opornym spironolaktonu jako leku z wyboru. Na temat badania SPRINT w kontekście zasadności obniżenia docelowych wartości ciśnienia tętniczego swoje argumenty wymienili: prof. Widecka oraz prof. Tykarski. Opierając się na EBM (evidence based medicine), dzięki badaniu SPRINT, winniśmy dążyć do docelowych wartości SBP \leq 120 mmHg, poza pewnymi wyjątkami. Profesor Tykarski pokazał jednak, że w metodologii oraz analizie statystycznej badania można znaleźć słabe punkty, dzięki którym wytyczne PTNT 2015 roku wciąż trzymają się mocno.

Przewodniczącą kolejnej sesji problemowej była prof. Krystyna Widecka. Problem ostrego bólu wieńcowego u pacjenta z nadciśnieniem tętniczym przedstawił prof. Stefan Grajek. U pacjenta z wysokimi wartościami ciśnienia mającego nagły ból w klatce piersiowej winniśmy zróżnicować jego pochodzenie – choroba niedokrwienna serca lub rozwarstwienie aorty. Ostatni wykład piątkowego wieczoru należał do prof. Tykarskiego. W swoim wystąpieniu pan profesor przedstawił wciąż rosnącą grupę złożonych leków hipotensyjnych. Z biegiem lat okazuje się, że leki te zyskują coraz więcej wskazań. Aktualnie są już alternatywą dla monoterapii nadciśnienia tętniczego pierwszego stopnia.

Drugi dzień Konferencji otworzyła sesja dydaktyczna prowadzona przez prof. Widecką. Z tematem nadciśnienia tętniczego u ciężarnych zmierzyła się dr Ludwina Szczepaniak-Chicheł. Na podstawie przypad-

Profesor Krystyna Widecka

Rektor, profesor Andrzej Tykarski przewodniczący Komitetu Naukowego

ków klinicznych pani doktor omówiła trudności w leczeniu tej grupy chorych. Kolejna prezentacja, prowadzona przez dr hab. Beatę Begier-Kraśnińską, dotyczyła leczenia opornego nadciśnienia tętniczego.

Następnie przewodniczący III sesji dydaktycznej – prof. Tykarski – poprosił dr Arkadiusza Niklasa, o przedstawienie tematu chorych na nadciśnienie tętnicze ze współistniejącymi zmianami w tętnicach obwodowych. Kolejnym prelegentem był lek. Dawid Lipski, który omówił nadciśnienie tętnicze u pacjentów onkologicznych. Wśród leków przeciwnowotworowych jest wiele indukujących nadciśnienie tętnicze. Uważa się, że wzrost ciśnienia tętniczego często stanowi biomarker dobrej odpowiedzi na leczenie przeciwnowotworowe. Co ważne jednak z punktu widzenia hipertensjologa to fakt, że leczenie

hipotensyjne nie pogarsza rokowania wśród tych chorych, a co więcej może poprawić prognozę. Na temat znaczenia długotrwałej zmienności ciśnienia tętniczego swój wykład poprowadził prof. Jerzy Głuszek.

Przewodniczącym ostatniej sesji dydaktycznej podczas tegorocznych Dni Hipertensjologii był prof. Narkiewicz. Sesja ta dotyczyła terapii pozahipotensyjnej u osób z wysokim ryzykiem sercowo-naczyniowym. Jako pierwsza głos zabrała prof. Wożakowska-Kapłon przedstawiając nowości z zakresu terapii hipolipemizującej. W swoim wystąpieniu zaznaczyła, że nie ma dolnej granicy wartości LDL. Badania potwierdzają zasadę im niżej tym lepiej. Profesor Narkiewicz przedstawił badania na temat starych i nowych leków przeciw cukrzycowych. Od leków wchodzących na rynek oczekuje się obecnie efektu ple-

jotropowego, w szczególności spadku ryzyka sercowo-naczyniowego. Prof. Bręborowicz przedstawił natomiast prezentację o dysfunkcji śródbłonna z punktu widzenia patofizjologa. Ostatni wykład przeprowadził prof. Kraśniński na temat nowoczesnego leczenia żyłnej choroby zakrzepowo-zatorowej.

X Dni Hipertensjologii jak zwykle cieszyły się dużym zainteresowaniem. Na Konferencję zarejestrowało się ponad 180 osób. Podczas wykładów udzielono odpowiedzi na szereg pytań z zakresu hipertensjologii, ale również poruszano kwestie jednostek chorobowych wielokrotnie towarzyszących nadciśnieniu tętniczemu. Już dziś zachęcamy Państwa do udziału w kolejnych XI Wielkopolskich Dniach Hipertensjologii. ■

Niech patron zejdzie z cokołu

Chyba najczęściej wymienianym nazwiskiem na naszym Uniwersytecie jest nazwisko patrona. I nic w tym dziwnego, skoro Karola Marcinkowskiego mamy i w logo, i na pieczętkach i we wszystkich oficjalnych materiałach. Ale czy mamy go we wdzięcznej pamięci, by nie rzec w sercu? Co o nim wiemy? Na ogół to, że był społecznikiem, lekarzem, wielkim patriotą, jest jedną z ikon pracy organicznej...

A gdyby tak Marcinkowski zszedł z cokołu swojego pomnika i wrócił na ulice Poznania sprzed 170 lat, to kogo byśmy zobaczyli? Oczywiście lekarza całkowicie oddanego pacjentom ale także człowieka niezwyklej fantazji, o nowatorskim myśleniu, którego niektóre metody lecznicze z dzisiejszego punktu widzenia trąca hochsztaplerką... Bo jak inaczej nazwać leczenie cholery szampanem, piwem grodziskim albo mlekiem? ... „choremu, który cierpiał na biegunkę, zatrzymanie moczu, spadek tętna i temperatury ciała, zsinienie twarzy i rąk dr Marcin polecił pić szampana z lodu w dowolnych ilościach; pacjent gorliwie opróżnił cztery butelki perlistego trunku i lekko rozochocony zażądał podania grodziskiego piwa, po czym stan jego zdrowia szybko poprawił się i niebawem doszedł do siebie. (z „I haj vivat Poznańczanie” Marcina J. Januszkiewicza i Adama Pleskczyńskiego). A chorej na dur Emilii Sczanieckiej zaordynował przykładowanie do czoła rozżarzonego żelaza skutkiem czego do końca życia nosiła blizny kurację tę upamiętniające...

Pasją Karola Marcinkowskiego były konie. Miał ich kilka, trzymał w zaprzężonych stajniach, ponieważ swojej nie posiadał. Konno właśnie przemierzał ulice Poznania spiesząc do chorych niczym Zorro, niosąc pomoc ubogim. To był zresztą wówczas najszybszy i najbezpieczniejszy „środek lokomocji” bo poznańskie ulice przez większą

część roku były szlakami raczej błotnistymi nie tylko z powodu deszczów ale także dlatego, że wszystkie domowe nieczystości na nich łądowały.

Doktor Marcin leczył biednych ale także bogatych. Był więc jak na ówczesne czasy człowiekiem bardzo zamożnym. Ale nie gromadził majątku, nie dbał o swoje wygody, wszystko co zarobił przekazywał w różnej postaci biednym. Był na przykład jednym z fundatorów pierwszej na ziemiach polskich fundacji udzielającej stypendiów zdolnej a biednej młodzieży. Dzięki prywatnym składkom członków fundacji ponad 5 tysięcy ubogich młodych ludzi otrzymało „stypendium naukowe”. O roli tego przedsięwzięcia w rozwoju elity intelektualnej tamtych czasów niech świadczy fakt, że wówczas w całym Wielkim Księstwie Poznańskim było tylko stu inteligentów legitymujących się wykształceniem uniwersyteckim.

Spod pióra profesora Romana K. Meissnera wyszedł właśnie przepiękny album pt. „Doktor Karol Marcinkowski. Wybrane listy i pisma z lat 1819-1846”, (opracowanie graficzne Bartłomiej Wąsiel) wydany przez Wydawnictwo Naukowe naszego Uniwersytetu, który jest zbiorem listów Karola Marcinkowskiego. Zainteresowanych niezwykle postacią patrona odsyłamy do lektury a poniżej przytaczamy fragmenty opisu sylwetki bohatera albumu.

„Marcinkowski swoim życiem stworzył niemal niedościgniony wzorzec osobowości lekarskiej, był równocześnie prekursorem nowatorskich kierunków w medycynie poznańskiej, a zarazem jednym z najwybitniejszych społeczników i współorganizatorów nowoczesnego życia naukowego, gospodarczego i kulturalnego wielkopolskiego społeczeństwa. (...) Od pierwszej połowy XIX stulecia aż do czasów współczesnych Karol

Okładka albumu

Marcinkowski stał się wzorem dla wielu pokoleń lekarzy poznańskich. Nasz heros medycynę traktował jako posłannictwo. Uważał, że lekarz przez całe życie musi dokształcać się, uzupełniać swoją wiedzę fachową, aktualizować ją. Sam dawał tego doskonały przykład i zachęcał innych. Przez historyków nauki uznany został za najlepiej wykształconego lekarza polskiego XIX w. Marcinkowski starał się zdobyć jak największe doświadczenie w sumiennej praktyce lekarskiej, którą zaczął natychmiast po ukończeniu studiów. Wybrał specjalność kliniczną – chirurgię, która na poziomie ówczesnej wiedzy medycznej prowadziła do celnego i względnie szybkiego opanowania rozpoznawania chorób. Wymagała ona od młodziutkiego lekarza pewnego samozaparcia, zważywszy, że w medycynie w tych czasach chirurgia była czymś pośledniejszym, a chirurga identyfikowano poniekąd z cyrulikiem czy felcerem. Była to też specjalność niewdzięczna, często sprawiająca trudny do wytrzymania przez pacjentów ból, obarczona olbrzymią śmiertelnością – jako że o anestezjologii, aseptyce czy antyseptyce jeszcze niemal nic nie wiadziało. (...) Jeśli idzie o zasady, którymi kierował się w praktyce lekarskiej, to – jak łatwo sprawdzić na podstawie zachowanych źródeł – niewiele odbiegały one od dzisiejszych. W swoim gabinecie, prowadzonym na wzór współczesnej polikliniki, uczył młodych polskich lekarzy, że podstawą każdego leczenia powinno być dokładne poznanie (zbadanie) stanu organizmu chorego i gruntowna znajomość stosowanych leków. Marcinkowski uważał, że sposób leczenia powinien być starannie zaplanowany, dokładnie i należyście umotywowany. Każdego chorego należy traktować indywidualnie, a w leczeniu można posługiwać się tylko takimi środkami, które wyraźnie pomagają i nie przynoszą szkody. (...) Uważał ponadto, że niesienie pomocy bezinteresownej tym, którzy o nią zabiegają, to zjawisko normalne. Natomiast sam wyszukiwał takich, którzy nie ośmielali się o nią

Składanie wieńca pod pomnikiem Karola Marcinkowskiego

Prorektor, profesor Michał Musielak

Goście zgromadzeni w Sali Białej

prosić, wynajdywał ukrytych w zaułkach nędzarzy i leczył chorych, których inni lekarze opuścili – a taka postawa nawet w dziejach światowej medycyny należy do zupełnie wyjątkowych. Sposób i granice, do których się posuwał w świadczeniu bezinteresownych usług lekarskich, zachęcając swym przykładem kolegów do podejmowania podobnych działań, były czymś niezwykłym. Uważał bowiem, tak jak jeszcze i dzisiaj uważa nasze społeczeństwo – być może, zostało to w jakimś stopniu spowodowane przykładem Marcinkowskiego i jemu podobnych – że zawód lekarza jest jedyny, od którego ma się prawo żądać poświęcenia, bez oglądania się na materialny zysk leczącego.(...) Jest rzeczą znamioną, że Marcinkowski, umierając, niemal nie zostawił przysłowiowego grosza. Wszystko, co zarobił, a zarabiał olbrzymie sumy, rozdał na cele społeczne i tym, którzy takiej pomocy potrzebowali. W swoim testamentie napisał: *Nie pojmowałem nigdy tych ludzi, którzy skwapliwie skarby zbierają, nie zostawiając dzieci dobrze wychowanych, bo się ich wychowaniem nie trudnią, tylko zbieraniem majątku, lub umierając bezdzietnie nie wiedząc, jaki z ich zbiorów nastąpi użytek. Zwykle to marnie bywa roztrwonione (...). Kiedym widział, że wydatkiem pieniędzy na pożyteczne (...) cele mogłem dogodzić tej żarliwości mej duszy, z jaką przyjemnością wydawałem (...) zawsze równie ochoczy byłem, gdy chodziło o to, aby drugiemu dopomóc. (...)* Umiłowanie medycyny szło u Marcinkowskiego w nierozłącznej parze z miłością do Ojczyzny. (...) Patriotyzm swój udokumentował Marcinkowski udziałem w Powstaniu Listopadowym, podczas którego za okazane

męstwo został odznaczony Krzyżem *Virtuti Militari*. Zachowało się przepiękne, budujące wyznanie, gdy Marcinkowski, tłumacząc swoje nagłe opuszczenie Poznania i licznych pacjentów, napisał: *Kiedym całe moje (...) życie przepędził w gorliwej chęci służenia ojczyźnie i rodakom, chyba bym się musiał wyrzec samego siebie, gdybym teraz nie szedł za popędem okazania tego czynem, do czego zawsze wszystkie moje uczucia wzdychały. Czas nadszedł, gdzie Polska albo odrodzić [się] powinna, albo upaść na wieki (...). Spieszę siły moje poświęcić w sposobie, w jakim mię za zdanego uznają (...) nie znam nic świętszego nad powinność poświęcenia sił swoich ojczyźnie, wzywającej obecnie swych synów do broni. (...)* Mimo przymusowego pobytu na emigracji i groźących mu w kraju represji zdecydował się powrócić do Wielkopolski. Uważał bowiem, że jego miejsce jest na ziemi polskiej, która znalazła się w szczególnie trudnej sytuacji, że Ojczyzna potrzebuje każdego człowieka zdolnego do działania. Wrócił do Poznania, poświęcając Polsce całe swoje siły, działając dla niej w sposób niezwykle mądry do ostatnich chwil swego pracowitego życia. Marcinkowski był patriotą w najlepszym tego słowa znaczeniu – dalekim od nacjonalizmu i szowinizmu. Pragnął, by duch tolerancji i prawdziwej miłości braterskiej panował nie tylko w życiu prywatnym i publicznym, lecz również w stosunkach międzynarodowych. Niezwykły musiał to być człowiek, skoro w raporcie prezesa policji pruskiej w Poznaniu do ministra stanu w Berlinie w związku ze zgonem naszego lekarza czytamy: *Dr Marcinkowski nie żyje. Choć rząd w ten sposób uwolnił się od wpływowego przeciwni-*

ka, to jednak sprawiedliwość zmusza nas do uszanowania i do należytego uznania nawet w przeciwniku szlachetności, prawości i dobroczynności. O wielkiej popularności świadczy manifestacyjny pogrzeb Marcinkowskiego w 1846, w którym wzięli udział niemal wszyscy mieszkańcy Poznania oraz liczni przybysze z prowincji. Obok Polaków szli w kondukcje żalobnym Niemcy i Żydzi, a wraz z biskupem katolickim kroczyli rabin i przewodniczący gminy protestanckiej.”

6 listopada w Sali Białej Urzędu Miasta Poznania społeczność akademicka wraz z lekarzami Wielkopolskiej Izby Lekarskiej uczciła pamięć patrona uczelni w 170. rocznicę śmierci.

Kwiaty pod pomnikiem Karola Marcinkowskiego, w alei jego imienia, składała wicewojewoda Marlena Małąg, zastępca dyrektora Wydziału Rozwoju Miasta Anna Wawdysz, prorektor naszego Uniwersytetu ds. Organizacji, Promocji i Współpracy z Regionem prof. dr hab. Michał Musielak oraz prezes Wielkopolskiej Izby Lekarskiej dr Krzysztof Kordel, reprezentanci władz wydziałów, pracowników i studentów. Uroczystość w Sali Białej uświetnił recital fortepianowy prof. Andrzeja Tatarskiego, występ chóru pod dyrekcją prof. Przemysława Pałki, a w świat poznańskiej legendy o Karolu Marcinkowskim zebranych gości wprowadził swoim wykładem prof. Krzysztof Kurek. Z albumu pt. „Doktor Karol Marcinkowski. Wybrane listy i pisma z lat 1819-1846”, czytał prof. Zbigniew Grochal.

HELENA CZECHOWSKA

Słuch noworodka

P

Program Powszechnych Przesiewowych Badań Słuchu u Noworodków, koordynowany przez Klinikę Otolaryngologii naszego Uniwersytetu a finansowany przez Wielką Orkiestrę Świątecznej Pomocy działa w Polsce od trzynastu lat.

Z tej okazji odbyła się IV Ogólnopolska Konferencja Szkoleniowo-Naukowa pt. „Słuch Noworodka”, w której uczestniczył Jerzy Owsiak. Szef WOSP przyjechał do Poznania, żeby podziękować za tak sprawne i efektywne prowadzenie projektu. Od początku trwania projektu wyko-

nano ponad pięć milionów badań słuchu u noworodków! Badaniu poddawane są prawie wszystkie noworodki w Polsce. (97,3 proc.) Podobne badania, na taką skalę i tak metodycznie, prowadzone są w zaledwie 11 krajach na świecie.

Dzięki ogólnopolskiemu programowi rocznie badanych jest ponad 350 tysięcy noworodków. Badanie jest nieinwazyjne, krótkie i wykonuje się je tuż po narodzinach dziecka. Pozwala wykryć i dokładnie zdiagnozować wadę słuchu we wczesnym rozwoju dziecka. To z kolei jest gwarancją, że zabieg implantacji może być wykonany u dziecka w wieku do 24 miesięcy, kiedy rozwija się mowa. Dzięki temu dziecko będzie słyszeć i poprawnie mówić. Program działa wzorcowo – powiedział profesor Witold Szyfter, koordynator medyczny Programu Powszechnych Przesiewowych Badań Słuchu u Noworodków, kierownik Katedry i Kliniki Otolaryngologii UM w Poznaniu – jest to zasługa uczestniczących w nim lekarzy neonatologów, pediatrów, pielęgniarek neonatologicznych pracujących w 500 ośrodkach w całym kraju. Ale sukces zależy przede wszystkim od zaangażowania tych, którzy wspierają Wielką Orkiestrę Świątecznej Pomocy. To właśnie dzięki pieniądзом wrzucanych corocznie do puszek Orkiestry może być realizowany ten program. ■

Jerzy Owsiak

Profesor Witold Szyfter

Władze uczelni, goście, uczestnicy konferencji

Podsumowanie projektu „Dzieciństwo bez próchnicy”

K

Konferencja zamykająca projekt „Dzieciństwo bez próchnicy” odbyła się w Centrum Kongresowo-Dydaktycznym 23 listopada 2016r. Była podsumowaniem największego ogólnopolskiego programu profilaktyczno-edukacyjnego skierowanego do dzieci w wieku od 0 do 5 lat, ich rodziców, nauczycieli, pielęgniarek, położnych, lekarzy pediatrów.

Przewodniczącą Rady Programowej projektu, w którym wzięło udział osiem uczelni medycznych w kraju była prof. dr hab. Maria Borysewicz-Lewicka, kierownik Kliniki Stomatologii Dziecięcej naszego Uniwersytetu. Program był współfinansowany przez Szwajcarię i Ministerstwo Zdrowia w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej.

Podczas Konferencji problem zapobiegania próchnicy wśród najmłodszych został kompleksowo omówiony w wykładach poświęconych m.in. rozwiązaniom edukacyjno-organizacyjnym w różnych krajach Europy, występowaniu próchnicy u dzieci niepełnosprawnych oraz dzieci w wieku żłobkowym, a także podczas debaty dotyczącej roli samorządów w prowadzeniu działań profilaktycznych ukierunkowanych na choroby jamy ustnej wśród najmłodszych. Na liście prelegentów znaleźli się czołowi eksperci ds. stomatologii, przedstawiciele władz lokalnych i centralnych, a także instytucji medycznych i naukowych w tym m.in.: prof. Dorota Olczak-Kowalczyk – Krajowy Konsultant Stomatologii Dziecięcej, Erica Placella z SDC Eastern Europe and Central Asia Health Advisor, prof. Maria Borysewicz-Lewicka, kierownik Kliniki Stomatologii Dziecięcej naszego Uniwersytetu prof. Jadwiga Joško-Ochojska, kierownik Ka-

tedry i Zakładu Medycyny i Epidemiologii Środowiskowej Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach.

Z tych wystąpień nie wyłania się, niestety, optymistyczny obraz zdrowia zębów u dzieci i młodzieży. Co jeszcze bardziej zatrważające, mimo licznych wysiłków, programów profilaktycznych, wzrostu poziomu edukacji, ten obraz w ostatnich latach nie poprawia się radykalnie. Już połowa dzieci w wieku trzech lat ma ubytki próchnicze, dlatego u sześciolatków występuje próchnica zębów stałych i rozwija się tak, że próchnicę zębów ma 90 procent osiemnastolatków.

Przyczyny tak złego stanu dziecięcych zębów są złożone i jest ich wiele. Wyraźnie widać, że u dzieci mieszkających na wsi próchnica zębów występuje częściej. Choroba ta dominuje także w rodzinach o niższym poziomie wykształcenia rodziców. Ciągłe za mała jest świadomość konieczności leczenia próchnicy zębów u małych dzieci, brak u nas tradycji leczenia zębów mlecznych. Niestety te zaniedbania to także efekt negatywnych zmian systemowych, które ograniczyły drastycznie dostęp do bezpłatnej opieki stomatologicznej. Nie docenia się też roli profilaktyki a co za tym idzie nie finansuje jej dostatecznie. Dlatego tak ważna jest rola takich programów profilaktycznych jak właśnie „Dzieciństwo bez próchnicy”, w którym uczestniczyło 300 tysięcy

dzieci przedszkolnych. W 6 tysiącach przedszkoli odbywały się zajęcia z podstaw higieny jamy ustnej. Wykwalifikowani edukatorzy prowadzili szkolenia z których skorzystało 1400 pielęgniarek i położnych, 285 pediatrów, oraz 18 tysięcy na-

uczycieli przedszkolnych. Program objął blisko pół miliona rodziców. W ramach projektu przygotowano także liczne materiały: broszury, filmy instruktażowe a także maskotki, które zachęcały dzieci do udziału w zajęciach edukacyjnych.

Podczas konferencji odbyła się również premiera poradnika dla samorządów, organizacji pozarządowych oraz placówek szkolnych i wychowawczych, który przedstawia dobre praktyki w kształtowaniu zachowań prozdrowotnych.

Eksperti podsumowując efekty czterech lat prowadzenia programu, dyskutowali nad innymi rozwiązaniami umożliwiającymi skuteczną walkę z próchnicą zębów dzieci.

HELENA CZECHOWSKA

Guido Beltrani dyrektor Szwajcarsko-Polskiego Biura Współpracy w Warszawie

Prof. Dorota Olczak-Kowalczyk konsultant krajowy w dziedzinie stomatologii dziecięcej

Rektor, profesor Andrzej Tykarski przywitał uczestników

Uczestnicy projektu

Pampis – maskotka projektu

Podzielmy się wiedzą

P

Pod takim hasłem w dniach 3-5 listopada 2016 r. w Poznaniu odbyła się konferencja Orthopaedic Convention for Eastern Europe – spotkanie europejskiego środowiska ortopedycznego.

Jej celem było przedstawienie aktualnego stanu wiedzy na temat najważniejszych zagadnień ortopedycznych, takich jak endoprotezoplastyka biodra i kolana, artroskopia, ortopedia dziecięca, traumatologia, chirurgia kończyny górnej i inne. Wykładowcami byli uznani ortopedzi europejscy wytypowani przez EFORT i wykładowcy z Europy Wschodniej reprezentujący towarzystwa narodowe. Podczas Konferencji przedstawiono również sprawozdanie z kongresu EFORT w Genewie.

Konferencja Orthopaedic Convention for Eastern Europe to platforma najnowszej wiedzy z dziedziny ortopedii. Była okazją do wysłuchania grona uznanych, międzynarodowych ekspertów. Fakt, że odbyła się w Poznaniu jest dużym wyróżnieniem i uznaniem zasług polskiego, a w szczególności poznańskiego, środowiska ortopedów.

Konferencja w założeniu była próbą otwarcia środowiska ortopedycznego na wschód Europy. Podkreślał to uczestniczący w pracach EFORT-u, czyli federacji europejskiej towarzystw ortopedycznych wszystkich krajów, profesor Leszek Romanowski, kierownik Katedry

i Kliniki Traumatologii, Ortopedii i Chirurgii Ręki, współorganizator konferencji. Lekarze ze Wschodu uczestniczyli w wykładach omawiających najnowsze zdobycze nauki i najnowsze techniki operacyjne. Dzięki temu będą mogli lepiej i efektywniej leczyć chorych w swoich krajach.

Zarówno Europejskie jak i Polskie Towarzystwo Ortopedyczne i Traumatologiczne mają duży potencjał edukacyjnym i chcą go spożytkować właśnie poprzez ekspansję edukacyjną na wschód Europy.

- Do wygłoszenia wykładów zaproszeni zostali uznani, międzynarodowi eksperci m.in. prof. Klaus-Peter Günther z Drezna czy Per Kjaersgaard-Andersen z Kopenhagi. To naukowcy, którzy są twórcami programu. Każdy z ekspertów ma duże doświadczenie kliniczne. Prof. Klaus-Peter Günther jest przewodniczącym platformy edukacyjnej Efort. Jej idea jest przesłanie aby wszyscy ortopedzi w Europie byli tak samo kształceni – powiedział prof. Romanowski.

Dlatego hasło „Podzielmy się wiedzą” było mottem Kongresu. W programie szczególnie dużo miejsca zajęły dyskusje i warsztaty dotyczące niemal całej ortopedii. Po to żeby endoprotezy mogły dłużej służyć chorym, żeby nie trzeba było ich tak często wymieniać, żeby lepiej leczyć urazy komunikacyjne czy sportowe, a zdobycze najnowszej ortopedii nie miały granic. ■

Profesor Leszek Romanowski otwierający Konferencję

Wybitni ortopedzi uczestniczący w Konferencji

Finaliści konkursu, Członkowie Jury, Organizatorzy i Władze Dziekańskie Wydziału Farmaceutycznego

52. Konkurs Prac Magisterskich

N

Na Wydziale Farmaceutycznym 26 października 2016 roku odbył się finał 52. Konkursu Prac Magisterskich. Do finału zakwalifikowano 13 prac magisterskich.

Prezentacje odbywały się przy udziale liczego grona studentów i gości. Konkurs prowadzili studenci V roku farmacji: Magdalena Magiera i Marek Makuła. W proces recenzji prac w pierwszym etapie konkursu zaangażowanych było 26 nauczycieli akademickich naszego Uniwersytetu. Do drugiego etapu zakwalifikowało się 9 prac, które osiągnęły najwyższą ocenę dwóch recenzentów. Z uwagi na wysoki poziom finałowych prezentacji i podejmowanych dyskusji, 10 członków Jury z prof. dr hab. Marią Chrzanowską jako przewodniczącą, stanęło przed trudnym zadaniem wyłonienia najlepszych prac. Wszystkie projekty zasługiwały na wyróżnienie. Po podsumowaniu wyników pierwszego i drugiego etapu, laureatami 52. Wydziałowego Konkursu Prac Magisterskich zostali: I miejsce – absolwent **Jakub Krzyżyński**. Pracę pt. „Badania fitochemiczne liści *Rubus plicatus* Weihe et Nees” wykonał w Katedrze i Zakładzie Farmakognozji pod kierunkiem dr Anny Gawron-Gzelli, II miejsce zdobył **Wojciech Chudziński**, który przedstawił pracę pt. „Modulacja p53, Bax i Bcl-xl przez wybrane związki roślinne w modelu *in vitro*” wykonaną w Katedrze i Zakładzie Biochemii Farmaceutycznej pod kierunkiem dr hab. Violetty Krajki-Kuźniak, III miejsce – *ex aequo* zajęli **Anna Zacharzewska** i **Mikołaj Mizera**. Anna Zacharzewska za pracę pt. „Współczynnik podziału treosulfanu i jego aktywnego monoepoksydu w układzie erytrocyty osocze”, którą wykonała w Katedrze i Zakładzie Farmacji Fizycznej i Farmakokinetyki pod kierunkiem prof. dr hab. Franciszka Głównki i opieką dr. Michała Romańskiego, a Mikołaj Mizera otrzymał nagrodę za pracę pt. „Badania spektroskopowe układów cyklodekstryn z wybranymi substancjami aktywnymi farmakologicznie” realizowaną w Katedrze i Zakładzie Chemii Farmaceutycznej pod kierunkiem dr hab. Judyty Cieleckiej-Piontek.

Laureaci Konkursu otrzymali nagrody pieniężne a wszyscy finaliści – liczne nagrody książkowe, roczne prenumeraty czasopisma *Farmacja Współczesna*, *Pharmindex* oraz wy-

dany z okazji konkursu zeszyt ze streszczeniami prac biorących udział w Konkursie. Nagrody wręczył laureatom dziekan – prof. dr hab. Lucjusz Zaprutko podczas uroczystości Absolutorium i Dyplomatorium Wydziału Farmaceutycznego w dniu 28 października.

W konkursie przyznano także wyróżnienia: Oddział Poznański Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego przyznał nagrodę dla najlepszej pracy z o charakterze praktycznym, którą otrzymała Łucja Zielińska, Krajowa Izba Diagnostów Laboratoryjnych uhonorowała nagrodą wyróżniającą się pracę magisterską z kierunku Analityka Medyczna. Nagrodę wręczono mgr Julii Majce, firma zielarska *Phytopharm Kłęka S.A.* przyznała nagrodę dla najlepszej pracy magisterskiej z zakresu badań nad roślinami leczniczymi, którą otrzymał Jakub Krzyżyński.

Organizatorzy konkursu składają władzom Uczelni i Wydziału ogromne podziękowania za pomoc w organizacji konkursu oraz udzielenie wsparcia finansowego tej studenckiej konferencji naukowej: Panu Rektorowi ds. Studenckich – prof. dr.hab. Edmundowi Grześkowiakowi, Panu Kanclerzowi – mgr. Bogdanowi Poniedziałkowi oraz Panu Dziekanowi Wydziału Farmaceutycznego – prof. dr hab. Lucjuszowi Zaprutko. Wszystkim sponsorom, którzy uświetnili to wydarzenie i ufundowali nagrody dla laureatów i finalistów także przekazujemy serdeczne podziękowania. Są to firmy: *Biofarm*, *Accord*, Oddział Poznański Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego, Krajowa Izba Diagnostów Laboratoryjnych, *Phytopharm Kłęka S.A.*, Wydawnictwa: *MedPharm*, *PZWL* i *Akademia Medycyny*, *Poznańska Okręgowa Izba Aptekarska*, *Kaliska Okręgowa Izba Aptekarska*, Zakłady Zielarskie *KAWON*.

Wszystkim uczestnikom 52. edycji Konkursu Prac Magisterskich składamy serdeczne gratulacje i życzymy dalszych sukcesów oraz satysfakcji z wybranego zawodu.

PRZEWODNICZĄCA 52.KONKURSU PRAC MAGISTERSKICH
WYDZIAŁU FARMACEUTYCZNEGO
DR HAB. BARBARA THIEM PROF. UM

Program zajęć dla licealistów

W

W inauguracji kolejnej edycji zajęć dydaktycznych wzięło udział około 600 licealistów z Poznania i Wielkopolski.

O ogromnym zainteresowaniu programem zajęć świadczy fakt, że w 2011 roku, kiedy powstał program zajęć dla LO patronatem były objęte trzy Licea: I, II i III w Poznaniu. Natomiast w 2016 r. brało w nim udział 15 liceów, w tym 9 poznańskich I, II, III, V, VI, VIII, XI, św. Marii Magdaleny, International School of Poznan oraz 6 LO z Wielkopolski: II w Ostrowie Wlkp., I w Krotoszynie, III w Koninie, I w Jarocinie, w Środzie Wlkp. i Nowym Tomyślu.

Uczestników inauguracji powitał prorektor prof. Michał Musielak, a uczestniczyli w niej także, oprócz licznie zgromadzonych licealistów, przedstawiciele dziekanatów Uczelni, pracownicy dydaktyczni uczestniczący w programie, dyrektorzy i nauczyciele.

Uroczystość prowadziła dr hab. Jolanta Dorszewska, pełnomocnik Rektora ds. Współpracy ze Szkołami Średnim. Przedstawiła plan zajęć na rok akademicki 2016/2017 i zachęciła do udziału we wszystkich dodatkowych inicjatywach organizowanych dla uczniów oraz zapoznała uczestników z obowiązującym od bieżącego roku regulaminem zajęć na UMP. Uczniowie biorą udział w wykładach i zajęciach bibliotecznych ale największym zainteresowaniem cieszą się zajęcia w pracowniach przyklinicznych. 27 kwietnia 2017 roku po raz kolejny odbędzie się Konferencja Młodzież w Świecie Nauki, III Spotkanie Młodzieży Licealnej i Studentów, podczas której młodzież zaprezentuje swoje osiągnięcia naukowe.

Uroczystość zakończył wykład inauguracyjny, pt. „Godność osoby umierającej – powinnością moralną w medycynie” dr Justyny Czekajewskiej z Katedry Nauk Społecznych UMP. ■

Dr hab. Jolanta Dorszewska

Dr Justyna Czekajewska

Licznie zgromadzeni uczniowie

Uczestnicy konferencji

Najnowsze osiągnięcia farmakoekonomiki

18

18 listopada 2016 r. w gmachu Centrum Biologii Medycznej odbyła się IV Ogólnopolska Konferencja Naukowo-Szkoleniowa pt. „Farmakoekonomika szansą na zbilansowanie wydatków systemu opieki zdrowotnej w Polsce” organizowana cyklicznie przez Katedrę i Zakład Farmakoekonomiki i Farmacji Społecznej naszego Uniwersytetu.

W Konferencji uczestniczyli: wiceminister zdrowia Krzysztof Łanda, przedstawiciele środowiska naukowego, lekarze praktycy, farmaceuci, osoby z branży HTA, przedstawiciele NFZ oraz studenci (łącznie ponad 260 osób).

Podczas obrad wygłoszono 17 wykładów m.in. na temat znaczenia farmakoekonomiki i oceny technologii medycznych dla systemu ochrony zdrowia (wiceminister zdrowia K. Łanda), skutków zdrowotnych i ekonomicznych zakażeń grypką (prof. Lidia B. Brydak – PZH Warszawa), kierunków zmian w HTA dla Polski i Europy (dr W. Wysoczyński – AOTMiT, Warszawa). Wiodącymi tematami wykładów

były również wystąpienia prof. M. Czecha (WUM, Warszawa) dotyczące roli Real World Evidence w farmakoekonomice, prezesa PharmaExpert – dr J. Frąckowiaka na temat aktualnej sytuacji i perspektyw rynku aptecznego w Polsce oraz społecznych i ekonomicznych następstw chorób psychicznych (dyr. P. Brombera – NFZ).

Podczas konferencji nagrodzono prace prezentowane w Sesji Posterowej. Spotkanie było okazją do pogłębienia wiedzy z zakresu najnowszych trendów w farmakoekonomice oraz okazją do dyskusji i wyrażania poglądów na temat aktualnej sytuacji opieki zdrowotnej w Polsce. ■

Nagrody Polskiego Towarzystwa Farmakoekonomicznego

P

Podczas ISPOR Poland Chapter – XIV Międzynarodowej Konferencji Polskiego Towarzystwa Farmakoekonomicznego, zorganizowanej w Warszawie w dniach 1-2 grudnia 2016 r., Kapituła Konkursu PTFe za najlepsze prace z dziedziny farmakoekonomiki przyznała nagrody pracownikom i magistrantom Katedry i Zakładu Farmakoekonomiki i Farmacji Społecznej UMP.

Pierwsze miejsce w kategorii prac doktorskich zdobył dr n. farm. **Tomasz Zaprutko** za rozprawę doktorską na temat „Farmakoekonomiczna ocena kosztów terapii osób ze zdiagnozowaną schizofrenią leczonych farmakologicznie oraz w skojarzeniu z terapią nefarmakologiczną”. Promotorem pracy była prof. dr hab. Elżbieta Nowakowska.

Dodatkowo w kategorii prac magisterskich 3 pierwsze miejsca konkursowe zdobyły prace wykonane w Katedrze i Zakładzie Farmakoekonomiki i Farmacji Społecznej UMP:

1. miejsce: **mgr farm. Maria Bronisz** – za pracę na temat „Eksport równoległy leków – wpływ na dostępność poszukiwanych specyfików na polskim rynku aptecznym” – pro-

motor pracy: prof. dr hab. Elżbieta Nowakowska, opiekun pracy: dr n. farm. Tomasz Zaprutko.

2. miejsce: **mgr farm. Maciej Skorek** – za pracę na temat „Medyczne bazy danych – zastosowanie w praktycznym leczeniu cukrzycy zgodnie z EBM na przykładzie przychodni i szpitali” – promotor i opiekun pracy: dr hab. Krzysztof Kus.

3. miejsce: **mgr farm. Karol Kołodziejski** – za pracę na temat „Innowacyjność zastosowania komputerowych baz danych i EBM w leczeniu ambulatoryjnym i szpitalnym choroby Alzheimera” – promotor i opiekun pracy: dr hab. Krzysztof Kus. ■

Prof. Franciszek Raszeja

– historia przedwcześnie przerwana

Od 3 marca do końca października 2017 w Muzeum UMP będzie prezentowana wystawa poświęcona Franciszkowi Raszeji, ortopedzie, profesorowi Uniwersytetu Poznańskiego, współtwórcy przedwojennej uniwersyteckiej Kliniki Ortopedycznej.

Franciszek Raszeja urodził się 2 kwietnia 1896 r. w Chełmnie. Po ukończeniu szkoły powszechnej rozpoczął naukę w miejscowym gimnazjum. Maturę zdał tuż po wybuchu I wojny światowej, w sierpniu 1914 roku. Wkrótce potem został powołany do niemieckiego wojska i wysłany na front wschodni. W grudniu 1914 dostał się do niewoli rosyjskiej i trzy lata spędził w obozie jenieckim w Taszkencie. Po wybuchu rewolucji marcowej w 1917 r. uciekł z obozu i po długiej tułaczce w kwietniu 1918 przyjechał do Polski.

W maju 1918 rozpoczął studia na Wydziale Filozoficzno-Przyrodniczym uniwersytetu w Berlinie, następnie kontynuował naukę na Wydziale Lekarskim uniwersytetu w Münster. W lipcu 1920 r. powrócił do kraju, wstąpił do Wojska Polskiego i wziął udział w wojnie polsko-bolszewickiej. Po zwolnieniu z wojska został studentem Wydziału Lekarskiego na UJ. W roku akademickim 1922/23 przeniósł się na Wydział Lekarski nowo utworzonego Uniwersytetu Poznańskiego. 23 września 1923 r. otrzymał dyplom doktora wszech nauk lekarskich UP.

Od 10 października 1923 dr Raszeja pracował jako asystent w Klinice Ortopedycznej UP mieszczącej się w Poznańskim Zakładzie Ortopedycznym im. B. S. Gąsiorowskiego, pierwszej i długo jedynej klinice tej specjalności w Polsce, pod kierunkiem prof. Ireneusza Wierzejewskiego.

2 października 1926 w kościele św. Wojciecha w Poznaniu poślubił Stanisławę Deniszczukównę, doktor filozofii w dziedzinie chemii, asystenta w Zakładzie Chemii Ogólnej Wydziału Rolniczo-Leśnego UP.

Po śmierci prof. Wierzejewskiego dr Raszeja opuścił Zakład Gąsiorowskiego. W latach 1931-1935 kierował Szpitalem Ortopedycznym Poznańskiej Ubezpieczalni Społecznej w Swarzędzu. Pod koniec 1930 Rada Wydziału Lekarskiego UP powierzyła mu organizację i kierownictwo polikliniki ortopedycznej w Collegium Marcinkowskiego. Poliklinika działała w latach 1931-1935.

20 maja 1931 Franciszek Raszeja został docentem na podstawie pracy „Doświadczalne i kliniczne badania nad jontoforezą”.

1 sierpnia 1935, po pięciu latach przerwy, reaktywowano Klinikę Ortopedyczną UP w gmachu Collegium Marcinkowskiego. Uchwałą Rady Wydziału Lekarskiego jej kierownikiem został docent Raszeja.

15 grudnia 1936 mianowano go profesorem nadzwyczajnym ortopedii na Wydziale Lekarskim UP.

Zajmował się złamaniami kości skokowej i szyjki kości udowej, procesami biologicznymi towarzyszącymi powstawaniu zrostu kostnego, różnicowaniem guzów

kości oraz przewlekłych chorób stawu kolanowego, fizjologią i patologią tego stawu oraz leczeniem ortopedycznym następstw choroby Heinego-Medina. Prowadził pionierskie badania doświadczalne i kliniczne nad jontoforezą wapniem, litem i jodem w gruźlicy kostnej i stawowej.

Był współzałożycielem powstałego

Prof. F. Raszeja (siedzi pierwszy z prawej) ze współpracownikami z Kliniki Ortopedycznej UP. Pierwszy z lewej dr J. Komza, z tyłu J. Raszeja. W ogrodzie Collegium Marcinkowskiego, lata 1936-39. Autor fot. nieznanymi. /Zbiory prof. Bożeny Raszei-Wanic/

w 1928 Polskiego Towarzystwa Ortopedycznego i członkiem jego zarządu.

1 września 1939 prof. Raszeja został powołany do wojskowej służby sanitarnej. Pełnił m.in. funkcję komendanta szpitala wojskowego w Kowlu. W listopadzie 1939 wraz z rodziną udał się do Warszawy. 5 grudnia 1939 został ordynatorem oddziału chirurgicznego w Szpitalu PCK na Smolnej, a następnie utworzył w nim oddział ortopedyczny.

21 lipca 1942 udał się do getta warszawskiego, by udzielić pomocy lekarskiej Abe Gutnajerowi, przedwojnemu marszandowi. Został zastrzelony przez żołnierzy SS wraz z pacjentem, jego rodziną i wszystkimi obecnymi w mieszkaniu osobami.

11 kwietnia 2000 r. Instytut Yad Vashem przyznał mu pośmiertnie tytuł Sprawiedliwego wśród Narodów Świata.

Część fotografii, które będą prezentowane na wystawie, pochodzi ze zbiorów prof. Bożeny Raszei-Wanic, córki prof. Raszei, wieloletniego kierownika Kliniki Chorób Wewnętrznych AM w Poznaniu.

Pozostałe zdjęcia udostępnił Muzeum prof. Gerwazy Swiderski, wieloletni zastępca prof. Wiktora Degi w Klinice Ortopedii AM w Poznaniu.

Dokumenty dotyczące przebiegu pracy zawodowej prof. Raszei pochodzą z Archiwum UMP i Archiwum UAM.

ANNA PONIEDZIAŁEK, MUZEUM UMP
PIOTR NOWAKOWSKI, ARCHIWUM
ORTOPEDYCZNO-REHABILITACYJNEGO SZPITALA
KLINICZNEGO IM. WIKTORA DEGI UMP

Doc. Franciszek Raszeja z pacjentem oraz siostrą Marią Aleksandrowicz. Klinika Ortopedyczna UP, 1936. Autor fot. nieznanymi /Zbiory prof. Gerwazy Swiderskiego/

Prof. Ireneusz Wierzejewski

- rodzinie, medycynie, ojczyźnie

B

Bohaterem kolejnej, nieco późniejszej, wystawy w Muzeum UMP będzie prof. Ireneusz Wierzejewski, ojciec polskiej ortopedii, nauczyciel pierwszego pokolenia lekarzy tej specjalności, m.in. profesorów Franciszka Raszei i Wiktora Degi. Prof. Wierzejewski zasłynął także jako powstaniec wielkopolski, generał brygady Wojska Polskiego, polityk oraz senator II RP.

Urodził się 23 marca 1881 w Kozłowie pod Opalenicą. Po ukończeniu szkoły ludowej został uczniem Królewskiej Wyższej Szkoły Realnej Gotthilfa Bergera. W latach 1901-1902 odbył praktyki w fabryce maszyn i narzędzi rolniczych Hipolita Cegielskiego. Uczył się tam formierstwa, odlewnictwa, stolarstwa, ślusarstwa, tokarstwa i kowalstwa. Rzemieślnicze umiejętności wykorzystał później, projektując i konstruując aparaty ortopedyczne i protezy. Wiosną 1903 złożył egzamin dojrzałości.

Studiował medycynę na uniwersytetach w Gryfii, Berlinie, Würzburgu i Monachium. W 1908 r. zdał egzamin państwowy i uzyskał dyplom lekarza. W lipcu 1909 polecono go prof. Konradowi Biesalskiemu, znanemu niemieckiemu ortopedzie, na stanowisko asystenta w Berlińsko-Brandenburskim Zakładzie Leczniczo-Wychowawczym dla Kalek.

W czerwcu 1910 Ireneusz Wierzejewski uzyskał tytuł doktora medycyny na podstawie pracy „O wrodzonym ubytku kości łokciowej”.

W 1911 przeniósł się do Poznania, gdzie objął stanowisko dyrektora i naczelnego lekarza w powstającym Poznańskim Zakładzie Ortopedycznym im. B. S. Gąsiorowskiego, pierwszym szpitalu ortopedycznym na ziemiach polskich. Zakład otwarto w 1913 roku.

Podczas I wojny światowej dr Wierzejewski pełnił funkcję doradczego ortopedy przy V Korpusie wojsk niemieckich. Wy-specjalizował się wtedy w leczeniu postrzałowych uszkodzeń nerwów obwodowych.

W dniu wybuchu powstania wielkopolskiego wstąpił ochotniczo do Armii Wielkopolskiej i na początku stycznia 1919 został mianowany naczelnym lekarzem powstańców, a następnie Inspektorem Sanitarnym podlegającym bezpośrednio Naczelnemu Dowódcy powstania, generałowi Dowborowi-Muśnickiemu. W maju 1919 dekretem Naczelnej Rady Ludowej otrzymał stopień generała brygady.

W latach 1921-23 na zlecenie Rady Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Poznańskiego stworzył pierwszą w kraju uniwersytecką klinikę ortopedyczną.

W kwietniu 1922 habilitował się na podstawie

Prof. I. Wierzejewski z żoną Walentyną, córkami Izabelą i Janiną oraz synem Jędrzejem, 1928. Autor fot. nieznaną /Zbiory prof. Małgorzaty Wierusz-Kozłowskiej/

rozprawy „O przyrodzonych zmianach kręgosłupa”, a w 1923 został mianowany profesorem nadzwyczajnym UP.

Był założycielem powstałego w 1928 r. Polskiego Towarzystwa Ortopedycznego. Pełnił funkcję redaktora naczelnego czasopisma „Chirurgia Narządów Ruchu i Ortopedia Polska”, organu Towarzystwa.

Zajmował się m. in. problemem skolioz, opracował technikę operacyjną falangizacji kciuka, plastyki kikutów, korekcji stopy wiotkiej, usztywnienia stopy porażennej, usztywnienia stawu.

W 1928 r. został wybrany na senatora. W parlamencie należał do klubu BBWR.

Zmarł 8 marca 1930 w Warszawie.

Na wystawie można będzie zobaczyć m.in. fotografie, dokumenty, przedmioty codziennego użytku należące do prof. Wierzejewskiego, listy pisane do narzeczonej a późniejszej żony Walentyny, rękopisy prac naukowych i portrety.

Większość materiałów pochodzi ze zbiorów wnuczki prof. Wierzejewskiego, prof. Małgorzaty Wierusz-Kozłowskiej, ortopedy, w latach 2007 - 2012 kierownika Kliniki Ortopedii Ogólnej, Onkologicznej i Traumatologii UMP.

Część archiwaliów ofiarowała Muzeum wnuczka prof. Wierzejewskiego, Radosława Pieniężna-Grabowska.

Wystawę będzie można zwiedzać od 21 kwietnia 2017 do końca roku.

ANNA PONIEDZIAŁEK, MUZEUM UMP

PIOTR NOWAKOWSKI, ARCHIWUM ORTOPEDYCZNO-REHABILITACYJNEGO SZPITALA KLINICZNEGO IM. WIKTORA DEGI UMP

Ireneusz Wierzejewski z przyjacielem Witoldem Bogusławskim, 1902-1907. Autor fot.: W. Bogusławski /Muzeum UMP. Ofiarodawca: Radosława Pieniężna-Grabowska/

W szpitalu w Tajpej

Wizyta w szpitalu w Tajpej

N

National Defence Medical Center Tri-Service General Hospital w Tajpej na Tajwanie – to miejsce, w którym niektórzy nasi absolwenci programu anglojęzycznego studiów stomatologicznych (5-letni program DDS) kontynuują kształcenie we wszystkich dziedzinach stomatologicznych, jak również prowadzą badania naukowe.

Ta gigantyczna placówka, składająca się z wielu obiektów, odpowiedzialna jest za prowadzenie opieki medycznej, kształcenie studentów medycyny i stomatologii oraz prowadzenie szeroko zakrojonych badań naukowych, również za kształcenie podyplomowe. Szpital znajduje się pod jurysdykcją Ministerstwa Obrony Narodowej.

Nasz absolwent dr Zack Chen zorganizował krótką wizytę w szpitalu, podczas której prodziekan ds. Oddziału Studiów Biomedycznych prof. dr hab. Maria Iskra oraz ja miałyśmy przyjemność spotkać się i porozmawiać z siedmioma naszymi absolwentami, jak również z nauczycielami akademickimi na czele z dziekanem School of Dentistry prof. Yi-Shing Shieh. Z przyjemnością wysłuchałyśmy opinii dziekana i pracowników naukowych klinik stomatologicznych, wyrażających słowa pochwały i dużego uznania dla umiejętności praktycznych naszych absolwentów, którzy zaangażowani są w działalność kliniczną, organizacyjną, a niektórzy z nich, również w naukową. Miałyśmy możliwość zapoznania się z projektami badawczymi, jakie były lub są realizowane przez zespoły badawcze, do których zostali włączeni nasi absolwenci. Kliniki stomatologiczne, które odwiedziliśmy wyposażone są w nowoczesny sprzęt.

Prof. Chung-Hsing Li przedstawił nam zasady organizacji egzaminu OSCE, obowiązującego studentów Dental School (program sześcioletni) podkreślając jego znaczenie w podnoszeniu jakości kształcenia.

Tajwańscy absolwenci Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu zrzeszeni są w TMU (Tajpej Medical University) Dental Alumni Association, posiadającym własne logo. Z dumą podkreślają, że ukończyli naszą uczelnię, a ze względu na rosnącą liczbę lekarzy i lekarzy stomatologów wykształconych w Polsce planują powołać tajwańskie stowarzyszenie absolwentów polskich uczelni. Ponad 60 z nich uczestniczyło w pierwszym Balu Tajwańskich Absolwentów Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu, który odbył się 20 października w Warszawskim Biurze Handlowym w Tajpej. W trakcie tego wspaniałego, integrującego spotkania odbyło się wiele nieformalnych i ciepłych rozmów, które dały nam możliwość poznania losów naszych absolwentów po powrocie na Tajwan, ich karier i dalszych planów.

PROF. DR HAB. ANNA SURDACKA,
PRODIEKAN DS. ODDZIAŁU STOMATOLOGII

Bal Tajwańskich Absolwentów

W Tajpej na Tajwanie 20 października 2016 roku odbył się pierwszy Bal Tajwańskich Absolwentów Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu. Organizatorami imprezy byli: Warszawskie Biuro Handlowe w Tajpej, biuro rekrutacyjne International Medical Consulting Co Ltd. oraz nasz Uniwersytet.

W balu wzięło udział kilkadziesiąt osób, w tym przedstawiciele naszego biura rekrutacyjnego z prezesem, Jimmy Linem na czele, ambasador Maciej Gaca z zespołem oraz liczne grono absolwentów UM i rodziców. Uniwersytet Medyczny reprezentowały profesor Maria Iskra i profesor Anna Surdacka, prodziekani Wydziału Lekarskiego II oraz koordynator kursu fizjologii dr hab. Edyta Mądry, a także pracownicy Centrum Nauczania w Języku Angielskim mgr Magdalena Sikorska oraz mgr Beata Matyszewska.

Zgromadzonych gości przywitani ambasador Maciej Gaca, prodziekan prof. Maria Iskra oraz posłanka tajwańskiego rządu. Wszyscy mówcy z dumą wypowiadali się na temat poziomu wykształcenia, wiedzy – zwłaszcza tej praktycznej wyniesionej z poznańskich szpitali – oraz kariery absolwentów UMP. Ich doświadczenie nabyte na polskiej Uczelni jest bardzo cenione w pracy na Tajwanie.

Rada Rodziców Tajwańskich Absolwentów szczególne podziękowanie za trud włożony w istnienie i funkcjonowanie programów anglojęzycznych skierowała w kierunku dyrektora Centrum Nauczania w Języku Angielskim, prof. Grzegorza Oszkiniśa, którego podczas tego wieczoru reprezentowała docent Edyta Mądry.

W czasie balu odbyła się loteria fantowa z atrakcyjnymi nagrodami oraz przeprowadzono wiele owocnych rozmów. Absolwenci chętnie dzielili się z przedstawicielami Uczelni swoimi doświadczeniami zawodowymi, opowiadali, gdzie pracują, czym się zajmują, na jakim etapie jest ich rozwój zawodowy. Z dumą wypowiadali się o Uczelni, którą ukończyli, a dzięki której robią to, co lubią.

Gorąco liczymy na to, że inicjatywa organizacji Balu Tajwańskich Absolwentów będzie kontynuowana w następnych latach. ■

Uczestnicy Balu Tajwańskich Absolwentów

Uczestnicy sympozjum

Czwarte spotkanie w Kołobrzegu

W dniach 16-18 sierpnia 2016 r. w Centrum Zdrowia i Relaksu „Verano” w Kołobrzegu odbyło się IV Sympozjum Polsko-Niemieckie „Rola leczenia i profilaktyki w uzdrowiskach w geriatricy i zwalczaniu chorób społecznych”.

Sympozjum to odbyło się dzięki wieloletniej współpracy pomiędzy naszym Uniwersytetem i Polskim Towarzystwem Medycznym w Niemczech, a także Urzędem Miasta Kołobrzegu i Centrum Zdrowia i Relaksu „Verano”.

W uroczystym otwarciu sympozjum uczestniczyli zaproszeni goście: rektor prof. Andrzej Tykarski, prof. Ewa Wender-Ożegowska – dziekan Wydziału Lekarskiego I a także prezydent Kołobrzegu Janusz Gromek oraz Naczelny Lekarz Uzdrowiska dr Daniel Kołodziejczyk.

W trzydniowym sympozjum naukowym wzięli udział znakomici lekarze praktycy specjaliści różnych dziedzin medycyny z obu stron granicy. W swoich prelekcjach i wykładach poruszyli tematykę m.in. problemów osób w podeszłym wieku, które są główną grupą korzystającą z porad lekarskich oraz wszelakich zabiegów w uzdrowiskach. Trzeba podkreślić, że obok utytułowanych wykładowców, w sympozjum zaprezentowali się również studenci Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu, stawiający swoje pierwsze kroki w karierze naukowej i biorący udział w obozie naukowo-szkoleniowym od lat kierowanym przez prof. Zygmunta Adamskiego.

To już czwarte sympozjum było okazją nie tylko do wymiany lekarskich doświadczeń, ale także do wzmocnienia więzi pomiędzy polskimi lekarzami pracującymi w Niemczech.

Sympozjum kołobrzegskie dla studentów Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu oraz obóz naukowo-szkoleniowy były szansą na rozwijanie naukowych zainteresowań, nawiązania zawodowych kontaktów zagranicznych a także na odpoczynek i rekreację. Po rekrutacji, dokonanej przez komisję Studenckiego Towarzystwa Naukowego, 24 studentek i studentów uczelni otrzymało możliwość wyjazdu na obóz praktyki zawodowej w ośmiu specjalistycznych gabinetach: kardiologicznym, okulistywnym, internistycznym-gastroenterologicznym, endokrynologicznym, dermatologicznym, ginekologicznym, chirurgii naczyniowej i ortopedycznym. Głównymi opiekunami byli nauczyciele akademicy z UMP m.in.: organizator obozu, prof. Zygmunt Adamski oraz dr hab. Andrzej Minczykowski, a także prof. Ewa Wender-Ożegowska. Obóz ten wiązał się z czynnym udziałem studentów w sympozjum naukowym, a codzienne zajęcia w gabinetach pozwalały im na samodzielne wykonywanie badań i zbieranie wywiadów pod okiem lekarzy specjalistów. Po pracy w gabinecie przychodził czas na rekreację. Studenci mogli korzystać z wszelkich udogodnień sportowych, w tym basenu, kortu tenisowego, boiska do siatkówki czy badmintonu. Rozgrywali także turnieje sportowe na plaży.

PROF. DR HAB. ZYGMUNT ADAMSKI
AGATA ROMANOWSKA

Nauka dla biznesu

P

Pod takim tytułem 9 grudnia 2016 roku, odbyła się konferencja, która była doskonałą okazją do zaprezentowania zaproszonym przedsiębiorcom oferty i możliwości badawczych naszego Uniwersytetu i zaproszeniem do współpracy.

Zorganizowane przez Dział Badań, Nauki, Innowacji i Zarządzania Projektami spotkanie otworzył prorektor ds. Nauki i Rozwoju Uczelni, prof. dr hab. Michał Nowicki, który podkreślił wagę dobrych relacji nauki z biznesem oraz doświadczenia dotychczasowej współpracy i wymierne korzyści zarówno dla przedstawicieli nauki, jak i przedsiębiorców. Naszej Uczelni daje ona możliwości poszerzenia zakresu prowadzonych badań naukowych, rozwija umiejętności badawcze pracowników nauki. W konsekwencji poprawia prestiż i pozycję Uniwersytetu na rynku. Przedsiębiorcy korzystający w swej działalności z wiedzy i dokonań naukowych naszych badaczy podnoszą swoją innowacyjność, poprawiają jakość oferowanych usług i produktów oraz zwiększają wydajność firm.

Pomimo wskazanych już doświadczeń i efektów – jak zauważył prof. Nowicki – nadal problemem jest jednak niewystarczająca współpraca między naszymi naukowcami a przedsiębiorstwami. Brakuje efektywnego przełożenia dokonań naukowych na grunt przemysłu. Część merytoryczną konferencji rozpoczął prof. dr hab. n. farm. Gerard Nowak, kierownik Katedry i Zakładu Naturalnych Surowców Leczniczych i Kosmetycznych, prezentując „Roślinne nowości dla preparatów medycznych i kosmetycznych”, co spotkało się z dużym zainteresowaniem uczestniczących firm kosmetycznych. Późniejsze spotkania w kularach przełożyły się na konkretne decyzje biznesowe i dalsze wspólne plany projektowe.

Konferencja Nauka dla Biznesu

W kolejnym wystąpieniu: „Farmaceutyczne know-how wspieraniem przedsiębiorstw w kreowaniu nowych produktów i usług” – prof. dr hab. n. farm. Janina Lulek, kierownik Katedry i Zakładu Technologii Postaci Leku zaprezentowała całe spectrum umiejętności i możliwości naukowców Wydziału Farmacji, stanowiących niemal gotową ofertę dla przemysłu.

Jak taką ofertę budować, aby osiągnąć sukces ze współpracą z przemysłem przedstawił dr n. farm. Bartłomiej Milanowski z Katedry i Zakładu Technologii Postaci Leku, który jednocześnie omówił „Doświadczenia z dotychczasowej współpracy z przemysłem – spojrzenie naukowca”.

Do współpracy zapraszał przedsiębiorców Zdzisław Podrez, prezes zarządu naszej spółki celowej: Uniwersyteckiego Centrum Transferu Technologii Medycznych w Poznaniu. W prezentacji wskazywał na jej uwarunkowania, które wynikają z przepisów pomocy publicznej. Przedstawił proponowane sposoby współpracy: badania na zlecenie i usługi badawcze oraz działalność prowadzoną we współpracy z przedsiębiorcą, dla której warunkiem koniecznym jest jej sformalizowanie prawne w formie umowy przed jej podjęciem.

Konferencja była skierowana zarówno do przedsiębiorców, jak i naszych pracowników naukowych. W trakcie konferencji – nie tylko oficjalnie, ale także podczas przerw w kularach była możliwość zadawania pytań i wymiany zdań pomiędzy jej uczestnikami.

Wśród firm, które delegowały swoich uczestników znalazły się między innymi: Przedsiębiorstwo Farmaceutyczne LEK-AM Sp. z o.o., Phytopharm Kłęka Spółka Akcyjna, POLPHARMA SA, Gedeon Richter Polska Sp. z o.o., Zakład Chemiczno-Farmaceutyczny Farmapol Sp. z o.o., Laboratorium Kosmetyczne AVA.

Uczestnictwo firmy BIOFARM Sp. z o.o. w konferencji było przyczynkiem do wspólnych gratulacji z tytułu uzyskania przez Konsorcjum składające się z firmy i naszej Uczelni, reprezentowanej w projekcie przez Katedrę i Zakład Technologii Postaci Leku dofinansowania na realizację projektu: „Wdrożenie innowacyjnych metod oceny uwalniania i absorpcji leków w przewodzie pokarmowym” w konkursie dla Działania 1.2 „Wzmocnienie potencjału innowacyjnego przedsiębiorstw Wielkopolski” WRPO na lata 2014-2020. Projekt, co warto podkreślić, uzyskał maksymalną liczbę punktów i pierwsze miejsce na liście rankingowej. ■

Profesor Gerard Nowak

Prorektor, profesor Michał Nowicki

Wykład profesor Janiny Lulek

Postęp w reumatologii

W dniach 2-3 grudnia 2016 roku w części konferencyjnej hotelu „Andersia” odbyła się V jubileuszowa edycja ogólnopolskiej konferencji reumatologicznej POST EULAR & ACR zorganizowana przez Klinikę Reumatologii i Rehabilitacji Wydziału Nauk o Zdrowiu UMP, Oddział Poznański Polskiego Towarzystwa Reumatologicznego oraz Wydawnictwo „Termedia”.

Konferencję otworzyli: przewodniczący Komitetu Naukowego prof. dr hab. Włodzimierz Samborski oraz prezes Wydawnictwa „Termedia” Janusz Michalak. Uroczyste otwarcie zaszczylił swoją obecnością prorektorzy naszej Uczelni prof. Jarosław Walkowiak i prof. Edmund Grześkowiak oraz z-ca kanclerza dr Rafał Staszewski. Prof. Włodzimierz Samborski witając gości jak również reprezentantów wszystkich ośrodków reumatologicznych w Polsce stwierdził z satysfakcją, że jest to najliczniej uczęszczana cykliczna konferencja reumatologiczna, gromadząca corocznie ponad 400 uczestników, tzn. blisko połowę polskich reumatologów. Ideą spotkań jest prezentacja najciekawszych doniesień z dwóch największych światowych kongresów – Europejskiej Ligi Reumatologicznej (EULAR i Amerykańskiego Towarzystwa Reumatologicznego (ACR), w tym roku odbywających się odpowiednio w Londynie i Waszyngtonie, a udział w nich wzięło po ok. 15. 000 osób z całego świata. Ze względu na niezbyt przystępne warunki uczestnictwa odwiedza je stosunkowo nieliczne grono polskich naukowców, natomiast wiadomości tam prezentowane są niezwykle atrakcyjne i aktualne, stąd spotkania poznańskie, stanowiąc ich kompendium, cieszą się tak dużą popularnością.

Jak stwierdził w wykładzie inauguracyjnym prof. W. Samborski w dziedzinie reumatologii dokonuje się na naszych oczach kolosalny postęp. Zaledwie od 10 lat dysponujemy ciągle wzrastającą liczbą tzw. leków biologicznych neutralizujących aktywność cytokin prozapalnych odpowiedzialnych za nasilenie procesu zapalnego i postępujący proces destrukcji stawów oraz narządów wewnętrznych, a już wchodzimy w nową erę syntetycznych leków zaburzających procesy wewnątrzkomórkowe odpowiedzialne za syntezę cytokin prozapalnych. Najnowsze z nich, to inhibitory kinaz JAK i inhibitor fosfodiesterazy 4 znajdujące zastosowanie w leczeniu reumatoidalnego zapalenia stawów, ze-

sztymniającego zapalenia stawów i łuszczykowego zapalenia stawów.

W ramach niezwykle bogatego programu naukowego kolejni wykładowcy prezentowali najnowsze informacje na temat diagnostyki i leczenia poszczególnych chorób reumatycznych. Każdego roku zaskakują szczególnie duże postępy w diagnostyce obrazowej prezentowane przez zespół profesora Sławomira Jeki z Bydgoszczy (USG, TK, MRI) oraz profesor Annę Kuryliszyn-Moskal z Białegostoku (kapilaroskopia). Uczestnicy wiążą zawsze duże oczekiwania z wystąpieniem prof. Otylii Kowal-Bieleckiej z Białegostoku, eksperta EULAR, na temat twardziny układowej. To najcięższa choroba układowa choroba tkanki łącznej o niezmiernie skomplikowanej patogenecie i przez to wciąż mało satysfakcjonującym leczeniu. Podobna sytuacja ma miejsce w przypadku tocznia rumieniowatego układowego, o czym poinformowali koledzy z poznańskiej Kliniki, dr Katarzyna Pawlak-Buś i prof. Piotr Leszczyński. Dużo bardziej optymistyczny wydźwięk miała prezentacja profesorów Piotra Wilanda i Jerzego Świerkota z Wrocławia oraz dr. Bogdana Batki z Krakowa na temat postępów w leczeniu reumatoidalnego zapalenia stawów. Zarówno w przypadku postępowania w tej chorobie jak również w omawianych przez zespół poznański (dr Dorota Sikorska, dr Marek Rabski, prof. Włodzimierz Samborski) spondyloartropatiach zapalnych zastosowanie znajdują kolejne leki biologiczne oraz wspomniane wcześniej najnowsze syntetyczne leki modyfikujące przebieg choroby, stąd perspektywa zahamowania postępu tych chorób jest coraz bardziej realna. Od kilku lat pojawiła się nowa koncepcja w leczeniu układowych zapaleń naczyń z użyciem znanego z wcześniejszych zastosowań w reumatologii i hematologii leku biologicznego rituximab. Tę oraz inne informacje o zapaleniach naczyń przekazał zespół z Kliniki szczecińskiej (dr Hanna Przepiera-Będzak, dr Danuta Bobrowska-Snaraska i prof. Marek Brzosko). Autorami innych, ciekawych wystąpień byli między innymi prof. Stanisław Sierakowski z Białegostoku (zapalenie wielomięśniowe), prof. Przemysław Kotyla z Katowic (choroby wywołane przez kryształy), prof. Zbigniew Zdrojewski z Gdańska (choroby IgG4 zależne), dr Ewa Wielosz z Lublina (zespół Sjogrena i zespół antyfosfolipidowy), prof. Lidia Rutkowska-Sak z Warszawy (choroby reumatyczne wieku dziecięcego) oraz dr Wojciech Romanowski z Poznańskiego Ośrodka Reumatologicznego w Śremie (choroba zwyrodnieniowa). Program wzbogaciło 5 sesji sponsorowanych z najciekawszą sesją hybrydową poświęconą interleukinie 17, nowemu celowi w terapii spondyloartropatii zapalnych. Uczestnicy mieli też okazję wysłuchać wystąpienia konsultanta krajowego w dziedzinie reumatologii, prof. Marka Brzoski przybliżającego problematykę leczenia biologicznego, a zwłaszcza sytuację w Polsce i miejsce Polski w Europie.

Podsumowując i zamykając niezwykle udaną konferencję przewodniczący komitetu naukowego prof. Włodzimierz Samborski zaprosił na kolejną edycję planowaną w dniach 1-2.12.2017. ■

Profesor Włodzimierz Samborski i prezes Janusz Michalak

HABILITACJE

Wydział Lekarski I

Rada WL I nadała stopień naukowy doktora habilitowanego nauk medycznych w dyscyplinie medycyna **dr n. med. Łukaszowi Krokowiczowi** na podstawie oceny ogólnego dorobku naukowego i przedstawionego osiągnięcia naukowego – cyklu publikacji pt.: „Modyfikacje standardowego leczenia zachowawczego w stanach zapalnych i zaburzeniach czynnościowych jelit”.

Wydział Lekarski II

Rada WL II nadała stopień doktora habilitowanego nauk medycznych z zakresu biologii medycznej **dr n. biol. Hannie Dams-Kozłowskiej** na podstawie cyklu publikacji pt. „Wykorzystanie technik inżynierii genetycznej w celu otrzymywania biomateriałów o potencjalnych zastosowaniach biomedycznych”.

Wydział Farmaceutyczny

Rada WF nadała stopień naukowy doktora habilitowanego w dziedzinie nauk farmaceutycznych:

dr n. farm. Janowi Matysiakowi. Tytuł osiągnięcia naukowego: „Zastosowanie strategii analityczno-bioinformatyczno-klinicznej w analizie jadu pszczołowego jako złożonej matrycy pochodzenia naturalnego. Proteomiczno-metabolomiczne badania odpowiedzi organizmu ludzkiego na użądlenie”.

dr n. farm. Hannie Szaefer. Tytuł osiągnięcia naukowego: „Cytochrom P450 – cel oddziaływania chemicznych kancerogenów i antykancerogenów oraz strategii chemoprewencyjnych”.

dr n. farm. Przemysławowi Zalewskiemu. Tytuł osiągnięcia naukowego: „Badania trwałości wybranych cefalosporyn czwartej generacji”.

dr n. farm. Marcie Karaźniewicz-Lada. Tytuł osiągnięcia naukowego: „Farmakokinetyczne i farmakogenetyczne aspekty analizy klopidogrelu i jego metabolitów w płynach biologicznych pacjentów z chorobami układu sercowo-naczyniowego”.

Wydział Nauk o Zdrowiu

Rada WNoZ nadała stopień naukowy doktora habilitowanego nauk o zdrowiu **dr n. med. Grażynie Jarząbek-Bieleckiej**. Tytuł osiągnięcia naukowego: „Promocja zdrowie i etyka w ginekologii i seksuologii- zagadnienia wybrane z uwzględnieniem prawidłowego, nie zakłóconego aktem przemocy rozwoju seksualnego”.

DOKTORATY

Wydział Lekarski I

Rada WL I nadała: stopień naukowy doktora nauk medycznych w dyscyplinie medycyna, otrzymali go:

lek. Yogen Abelak – pr.dr nt.: „Efektywność monitorowania pacjentów po zabiegach onkologicznych w zakresie głowy i szyi”,

lek. Halina Bogusz – pr.dr nt.: „Opieka paliatywna i hospicyjna w Poznaniu w latach 1986-2004”,

lek. Paweł Gutaj – cykl prac nt.: „Wpływ wykładników zespołu metabolicznego, insulinooporności oraz wybranych cytokin na przebieg ciąży powikłanej cukrzycą typu 1”,

lek. Jarosław Kałużny – cykl prac nt.: „Ocena kserostomii u chorych napromieniowanych z powodu nowotworów głowy i szyi z zastosowaniem metody sonoelastografii”,

lek. Katarzyna Ożegowska – cykl prac nt.: „Współwystępowanie polimorfizmów genu reduktazy metylenotetrahydrofolianowej oraz enzymu konwertującego angiotensynę I z czynnikami ryzyka kardiometabolicznego u kobiet z zespołem policystycznych jajników”,

lek. Kacper Judka – pr.dr nt.: „Funkcja ręki po artroskopowym leczeniu uszkodzeń kompleksu chrząstki trójkątnej”.

Wydział Lekarski II

Rada WL II nadała stopień doktora nauk medycznych następującym osobom:

– z zakresu medycyny

lek. Katarzynie Stencel – pr.dr nt.: „Czynniki prognostyczne i wybrane czynniki predykcyjne w aspekcie postępowania terapeutycznego u chorych na raka płuca do 45 roku życia”.

lek. Krystynie Fonferek – pr.dr nt.: „Znaczenie czynnika wzrostu fibroblastów 23 (FGF-3) i endostatyny w występowaniu powikłań sercowo-naczyniowych i rokowaniu u chorych z przewlekłą chorobą nerek”.

lek. Izabeli Kłorek – pr.dr nt.: „Inercja terapeutyczna w leczeniu nadciśnienia tętniczego”.

lek. Andrásowi Rudolfowi – pr.dr nt.: „Rozprawa doktorska pt. The effect of cellular senescence on mesothelial cell responses relevant to peritoneal dialysis exposure: An in vitro study”.

lek. Krzysztofowi Schwermerowi – pr.dr nt.: „Przewodnienie jako potencjalnie modyfikowalny czynnik ryzyka powikłań sercowo-naczyniowych i śmiertelności u pacjentów przewlekle hemodializowanych”.

– z zakresu stomatologii

lek. dent. Arlecie Głowackiej – pr.dr nt.: „Analiza wybranych parametrów układu stomatognatycznego i układu wzrokowego u muzyków grających na instrumentach smyczkowych i dętych”.

– z zakresu biologii medycznej

mgr psychologii Annie Bodnar – pr.dr nt.: „Ocena poznania społecznego (mentalizacji oraz empatii) w epizodzie maniackim i depresyjnym choroby afektywnej dwubiegunowej (ChAD)”.

mgr psychologii Paulinie Pyżalskiej – pr.dr nt.: „Analiza wybranych parametrów układu stomatognatycznego i układu wzrokowego u muzyków grających na instrumentach smyczkowych i dętych”.

mgr anal. med. Nataszy Czepulis – pr.dr nt.: „Ocena zdolności angiogennej surowicy pacjentów otyłych przed i po okresie łagodnej restrykcji kalorycznej”.

mgr psychologii Agnieszce Montgomery – pr.dr nt.: „Porównanie rozwoju psychoruchowego w 2. roku życia dzieci urodzonych przedwcześnie w latach 2001-2002 oraz 2011-2012”.

Wydział Farmaceutyczny

Rada WF nadała stopień naukowy doktora w dziedzinie nauk farmaceutycznych:

mgr farm. Annie Kasprzyk – pr.dr nt.: „Farmakokinetyka i dystrybucja narządowa treosulfanu i jego biologicznie aktywnego monoepoksytransformeru”.

mgr farm. Barbarze Jadach – pr.dr nt.: „Badania nowych materiałów mezoporowatych typu SBA –16 jako potencjalnych nośników modyfikujących uwalnianie trudno rozpuszczalnych substancji leczniczych”.

Wydział Nauk o Zdrowiu

Rada WNoZ nadała stopień naukowy doktora nauk medycznych w dyscyplinie medycyna **lek. med. Justynie Tymińskiej** – pr.dr nt.: „Rodzaj informacji lekarskiej o zalecanym szczepieniu przeciwko pneumokokom a decyzja rodziców”,

doktora nauk o zdrowiu otrzymały następujące osoby: **mgr Żaneta Dobińska** – pr.dr nt.: „Więzienna służba medyczna w Polsce okresu stalinowskiego w latach 1944-1956”,

mgr Sebastian Non-Wasztan – pr.dr nt.: „Wpływ ćwiczeń ruchowych w wodzie z elementami metody Ai Chi na wybrane cechy sprawności fizycznej u chorych z dolegliwościami ze strony narządu ruchu”,

mgr Agnieszka Wareńczak- Wysocka – pr.dr nt.: „Ocena równowagi w świetle badań klinicznych i posturograficznych u pacjentów po endoprotezoplastyce stawu biodrowego”.

OSTATNIE POŻEGNANIE

Jego Magnificencja Rektor,

Profesor Andrzej Tykarski

z głębokim żalem informuje, że w ostatnim czasie z grona uniwersyteckiej społeczności odeszły wybitne osoby

Prof. zw. dr hab. n. med. Krzysztof Linke

wieloletni kierownik Katedry i Kliniki Gastroenterologii, Żywienia Człowieka i Chorób Wewnętrznych, prodziekan Wydziału Lekarskiego II, członek, a także przewodniczący Oddziału Poznańskiego Polskiego Towarzystwa Gastroenterologii, kurator Chóru Akademii Medycznej, konsultant wojewódzki z zakresu gastroenterologii, członek licznych krajowych i międzynarodowych towarzystw naukowych.

Odszedł od nas znakomity naukowiec, ale przede wszystkim wspaniały nauczyciel akademicki nagrodzony przez studentów dyplomem uznania za szczególne zaangażowanie i wkład pracy w działalność dydaktyczną oraz dyplomem „Amicus Studentium”, otrzymał również Odznakę Honorową Miasta Poznania, odznakę „Zasłużonemu – Polskiego Towarzystwa Lekarskiego”.

&

Mgr Janina Brzostowicz

starszy kustosz dyplomowany, była zastępczyni dyrektora Biblioteki Głównej

Święto Dziękczynienia

Tradycyjnie już studenci programów anglojęzycznych spotkali się w Collegium Stomatologicum na Święcie Dziękczynienia. Najlepszym studentom osiągającym bardzo dobre wyniki w nauce wręczono wyróżnienia. W uroczystości uczestniczył prorektor do spraw kadr i współpracy z zagranicą, profesor Jarosław Walkowiak a gospodarzem spotkania był dyrektor Centrum Nauczania w Języku Angielskim prof. Grzegorz Oszkiniś.

